

Sudan: Milliyetçiliğin Başarısızlığının Bir Başka Örneği!

Mevcut sistemi yöneten yasalara göre, her milletin kendisini yöneten kanunları seçme hakkı vardır, dolayısıyla her milletin bir devlet hakkı vardır. Bu mefhum, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yeni devletlerin ortaya çıkması dalgasına yol açmıştır; zira mevcut devletler bölünmüş, dolayısıyla bugün tanık olduğumuz kaos meydana gelmiştir.

1945 yılından bu yana, Birleşmiş Milletler tarafından tanınan en az 34 yeni ülke olmuştur. Bu, yirminci yüzyılın ortalarından sonraki on yıllarda dünyayı kasıp kavuran milliyetçilik dalgasının bir sonucuydu. Böylece farklı gruplara bağımsızlık ve yönetim hakkı vermek için yapay sınırlar çizilmiş ve daha önce birlik içinde olan Sudan gibi ülkeler çatışmaların ve kargaşaların içine düşmüştür.

Ancak yeni bölünmeler mevcut sorunları çözmekten ziyade daha da karmaşık bir hale getirmiştir. Sudan'da var olan karmaşıklığı anlamanın yollarından biri, Sudan'ın petrol endüstrisi ve sektörüne bakmaktır. Petrol sektörü birleşik devlette merkezi bir rol oynuyordu ve yeni oluşan iki ekonominin belkemiği haline gelmişti. Dolayısıyla sorun, sınırların Sudan'ın daha önceki merkezi petrol endüstrisini parçalamasında yatmaktadır. Yeni oluşan ülkelerde, güney petrol yataklarının çoğunu kontrol ederken kuzey ise boru hatları ve rafineriler de dahil olmak üzere ihracat altyapısını kontrol etmektedir. Bu nedenle kıyısı olmayan yeni bir hale gelen Güney Sudan, Kızıldeniz'e uzanan Sudan'ın boru hatlarına bağımlı bir hale gelmiştir. Bu da bölünme ve transit ücretleri konusunda anlaşmazlıklara yol açtığı gibi her iki ülkenin de ekonomilerinin hâlâ bağımlı olduğu petrol ihracatlarını defalarca sekteye uğratmıştır. Örneğin 2012 yılında Güney Sudan bu anlaşmazlıklar nedeniyle petrol üretimini durdurmuş, bu da her iki ülkenin gelirlerini önemli ölçüde etkileyen bir adım olmuştur. Bu arada ihracatın yeniden başlatılması konusunda anlaşmalara varılmış olsa da, gerginlikler ve ekonomik zorluklar hala devam etmektedir.

Dolayısıyla 2011'den bu yana, birbirlerine büyük ölçüde bağımlı olan iki ayrı devletimiz olmuştur. Yani her ikisinin de kaynakları var ancak bunları kullanmak için gerekli gelişimden yoksundurlar. Bu yüzden her ikisinde yaklaşık 8 milyar varil petrol bulunmasına rağmen, aşırı yoksulluk çekmektedirler.

İki ülke birleşip istikrar kazanırsa bu durum değişebilir. Bu ise mevcut kapitalist sistemin gölgesinde gerçekleşmeyecektir. Zira bu sistem, insanlar arasındaki çatışmaların şiddetlenmesine yol açmakta, ardından da onlara "en güçlü olanın hayatta kalması" gibi fikirleri teşvik eden bir yönetim sistemi sunmakta, bu da insanlar içindeki ve arasındaki gerilimlerin alevlenmesine yol açmaktadır.

Sudan'daki durumu değiştirmek ve siyasi istikrarı ve ekonomik kalkınma kapasitesini sağlamak için, Sudan'ın İslam'ın sancağına geri dönmesi gerekir. İşte o zaman petrol sektörü en iyi şekilde kullanılabilir, tarım sektörü geliştirilebilir, madencilik ve sanayi sektörleri genişletilebilir ve ticari altyapısı güçlendirilebilir. Bu ise İslam Devleti içindeki bölgelerin kalkınması ve kaynakların İslam ümmetinin yararına kullanılması konusundaki görevlerinin bilincinde olan Halife ve yardımcılarının rehberliğinde olacaktır. Eğer onlar, bu sorumluluğu göz ardı ederlerse günah işlemiş olacaklardır.

Sudan'ın toprak alanı geliştirilebilir olup sadece %20'si ekilebilir olan yaklaşık 84 milyon hektarlık geniş tarım arazisi sayesinde önemli bir gıda üreticisi ve ihracatçısı olma potansiyeline sahiptir. Başlıca yetiştirilen ürünler arasında pamuk, yer fıstığı, susam, sorgum, buğday ve şeker kamışı bulunmaktadır. Ayrıca altın, asbest, krom, mika, kaolen ve bakır gibi maden kaynakları açısından da zengindir. Tarımsal işleme,

elektronik montaj, plastik, mobilya imalatı ve tekstil üretimi gibi birçok hafif sanayi için altyapıya da sahiptir.

Körfez ülkeleri ile Batı Afrika arasındaki stratejik konumu ve Kızıldeniz'e erişimi göz önüne alındığında Sudan, sunduklarından faydalanmakla birlikte Müslüman ülkelerinin geri kalanına kaynak sağlama potansiyeline de sahiptir.

Sudan'ın ana deniz limanı Port Sudan olup bu, doğal su derinliği olan bir limandır. Aynı zamanda konteynerler, dökme yükler ve petrol de dahil olmak üzere çeşitli malların taşınmasını da desteklemektedir. Bu da diğer Sudan limanlarıyla birlikte ülkeye Kızıldeniz üzerinden uluslararası nakliye rotalarıyla doğrudan bağlantıyı sağlamaktadır. Bu ise Sudan'ı, sadece Afrika komşularıyla değil, aynı zamanda Suudi Arabistan'ın kıyı kenti Cidde de dahil olmak üzere Orta Doğu pazarlarıyla da bağlantılı bir hale getirmektedir. Bu önemlidir; çünkü komşuları denize kıyısı olmayan ülkelerdir ve İslam beldelerinin geri kalanıyla ticaret yapabilmek için Sudan'ın deniz erişimine ihtiyaç duyacaklardır. Bu imkanlar sadece Afrika ve Orta Doğu ile sınırlı değildir, aksine Sudan'ın Kızıldeniz üzerindeki stratejik konumu ve Süveyş Kanalı'na yakınlığı sayesinde belki de Asya, Avrupa ve Arap Körfezi'ne de uzanabilir.

Mevcut huzursuzluklara rağmen ülkenin altyapısı hala yeterli düzeyde çalışmaya devam etmekte ve Sudan şu anda ham petrolünü Başayer ve PLOC deniz istasyonları aracılığıyla BAE ve Malezya'ya ihraç etmektedir. Bu ihracatlar Sudan'ın Kızıldeniz liman altyapısı üzerinden gönderilmekte olup bunların çoğunluğu Güney Sudan'da üretilen ham petrolden oluşmaktadır.

Bu nedenle bölgenin, İslam Devleti'nin müreffeh bir parçası haline gelme imkanı vardır. Dolayısıyla İslam beldelerinin yeniden birleşmesiyle birlikte Sudan, İslam ümmetinin geri kalanıyla ticaret yapabilecektir. Bu önemlidir; çünkü Sudan, günümüzün küresel ihtiyaçlarının çoğunu karşılayacak kadar doğal kaynağa sahip tek ülke değildir; zira tüm Afrika da bu kaynaklarla sahiptir; zira kıtada kobalt, altın, platin ve bakır da dahil olmak üzere dünya mineral rezervlerinin yaklaşık %30'unu barındırmaktadır. Ayrıca dünya petrol rezervlerinin yaklaşık %8'ine ve dünya doğal gaz rezervlerinin de yaklaşık %12'sine sahiptir.

Sudan'ın komşularına baktığımızda, doğal gaz ve petrol açısından zengin olan Mısır'ımız da vardır. Ayrıca hayati bir su kaynağı olan Nil Nehri'ne de erişimi bulunmaktadır. Aynı zamanda kıtada, altın, bakır ve potasyum gibi önemli maden kaynaklarına sahip Eritre ve hidroelektrik, tarım arazileri ve mineral potansiyellerine sahip Etiyopya da bulunmaktadır. Tüm bu zenginlik ve imkanlara rağmen Afrika, dünyanın en yoksul ülkelerinden bazılarında ev sahipliği yapmaktadır. Sudan ve Güney Sudan'ın yanı sıra diğer ülkeler de çatışma ve ölümün acısını çekmekte ve kaynakları yağmalanıp sömürülmektedir.

Hilafet Devleti'nin gölgesinde bu durum değişecektir. Zira İslam Devleti, yeryüzünün kaynaklarını geliştirme taahhüdüne yeniden başlayacaktır ki böylece, (ümme olarak) kendi kendine yeterlilik durumuna geleceğiz, düşman ülkelere bağımlı kalmayacağız ve onları sömürmeyeceğiz. Bu temel bir husustur; çünkü İslam düşmanlarına, bize karşı herhangi bir üstünlük verilmesi caiz değildir. Gördüğümüz gibi Sudan'daki Müslümanları birleştirmeye ve mevcut istikrarsızlık ve kargaşayı söndürmeye muktedir olan bir liderimizin olması durumunda bu mümkündür.

**Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Fatıma Musab**